

Jaarverslag 2015

VOORWOORD

Stichting De Vonk stelt zich ten doel te bevorderen dat zoveel mogelijk mensen en groepen die te maken hebben met armoede en sociale uitsluiting, mee kunnen blijven doen in de samenleving. Hiervoor wordt een beroep gedaan op bewogen en betrokken (groepen) vrijwilligers en op de beroepskrachten van organisaties en instellingen in het werkgebied van De Vonk. Zij worden uitgedaagd en uitgenodigd om zich, vanuit hun levensbeschouwing of uit andere motieven, in te zetten en op te komen voor de belangen van kwetsbare mensen. Op deze wijze leveren zij een bijdrage aan onze samenleving om de solidariteit tussen de verschillende bevolkingsgroepen te bevorderen en armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan. De Vonk wil hen daarbij de helpende hand reiken door hen bij elkaar te brengen, te motiveren, te stimuleren en te ondersteunen. De katholieke Sociale Leer is voor de medewerkers van de stichting een belangrijke voedingsbodem en inspiratiebron om de vonk over te laten slaan en mensen in beweging te brengen.

In het voorliggende jaarverslag geven wij een beeld van onze activiteiten die gericht zijn op een meer rechtvaardige en sociale samenleving, onze projecten en trainingen, waarbij wij bij de uitvoering ervan ook putten uit ons kwalitatief armoedeonderzoek. Daarnaast doen we ook verslag over onze dienstverlening aan derden en over ons aanbod aan parochies en bisdommen.

In het afgelopen jaar is het project 'Een vonkende organisatie' afgerond. Dit project bevatte een stappenplan om de stichting toekomstbestendig te maken. In de herbezinning op de positie in de veranderende samenleving, is nagegaan of onze projecten, trainingen en diensten hierbij aansluiten en welke stakeholders en afnemers we willen bereiken. Ook de uitbreiding van het bestuur en het team maakten deel uit van het plan.

In het afgelopen jaar is het bestuur van onze stichting niet gewijzigd.

Het bestuur werd gevormd door:

de heer N. Peterse, voorzitter, mevrouw T. van der Sanden-Stoelinga, vicevoorzitter/secretaris, conform de statuten lid op voordracht van het bisdom 's-Hertogenbosch, de heer C. Bruschinski, penningmeester, de heer P. Hoefnagels, conform de statuten lid op voordracht van het bisdom Breda, mevrouw N. Jerkovic, mevrouw J. Engbers-van den Hurk en de heer A. van Kuijk. De heren Peterse en Van Kuijk hebben conform het rooster van aftreden per 31 december 2015 afscheid genomen.

In verband met de pensionering van de directeur, mevrouw T. Ansems-Meurs, heeft in 2015 twee maal een sollicitatieprocedure voor het vinden van een nieuwe directeur plaatsgevonden.

Per 1 december 2015 is mevrouw C. de Wit benoemd als nieuwe directeur. Mevrouw T. Ansems is per 31 december 2015 gepensioneerd.

Per 1 juli 2015 is de staf uitgebreid met de benoeming van mevrouw M. Borgers als junior-consulent.

In dit jaarverslag is op hoofdlijnen gerapporteerd over de projecten en activiteiten die wij, mede dankzij uw (financiële) steun, inzet en vertrouwen, in 2015 hebben uitgevoerd. Mocht het jaarverslag aanleiding geven tot vragen of opmerkingen van uw kant, dan vernemen wij die graag van u. Van elk project is op verzoek een afzonderlijke rapportage beschikbaar.

Til van der Sanden-Stoelinga,

voorzitter

Tilburg, april 2016

SOCIALE THEMA'S

In het werk van De Vonk staan twee zaken centraal. Op de eerste plaats zijn dat de vrijwilligers en professionals die geactiveerd en toegerust worden om zich in te kunnen zetten voor een meer rechtvaardige en sociale samenleving. Zij vormen de doelgroep van de stichting. Op de tweede plaats zijn dat de kwetsbare mensen die als gevolg van eigen onvermogen en/of maatschappelijke ontwikkelingen de aansluiting bij de samenleving verliezen of dreigen te verliezen. Zij vormen de profijtgroep van de stichting. Het werk van De Vonk concentreert zich rond de navolgende sociale thema's die zich manifesteren in de samenleving.

1. Armoede en sociale uitsluiting

Mede door de financiële crisis en de overheidsmaatregelen om die te bestrijden, neemt de tweedeling in de samenleving toe. Dit betekent een groeiend aantal arme mensen. Armoede is vaak een oorzaak van sociale uitsluiting, maar houdt deze tevens in stand. Ook zien we dat steeds meer mensen met een baan, financieel gezien, het hoofd niet meer boven water kunnen houden. Hierdoor nemen zowel de armoede, de schuldenproblematiek als de maatschappelijke uitsluiting toe. Bij de bestrijding ervan hebben wij speciaal aandacht voor kinderen en jongeren die in armoede opgroeien.

2. De vrijwilliger als het cement van de samenleving

De traditionele vrijwilliger is steeds meer aan het uitsterven. Maar gelukkig neemt het aantal sociaal betrokken mensen dat zich in wil zetten voor anderen toe en slaagt De Vonk erin om hen te bereiken en te activeren. Nu de regering de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de zorgtaken bij de lokale overheid heeft neergelegd, rekenen gemeenten erop dat voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ook voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn. Achterhalen op welke thema's vrijwilligers inzetbaar zijn, hoe zij daaraan vorm willen geven en hen vervolgens hiervoor toerusten, had ook in 2015 onze volle aandacht. Daarbij is niet alleen oog voor kerkelijke vrijwilligers, maar ook voor mensen die op basis van andere motieven dan hun geloof, betrokken willen zijn bij het welzijn van anderen. Hen te vinden, te binden en te boeien, blijft ook in de komende jaren een belangrijke uitdaging voor De Vonk.

De twee bovengenoemde elementen komen samen in de projecten en activiteiten zoals die door de stichting worden uitgevoerd. Dit gebeurt door:

- het betrekken van vrijwilligers bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken
- het versterken van beroepskrachten in hun maatschappelijke taak
- het deelnemen aan het maatschappelijke debat over een sociale en rechtvaardige samenleving.

Hierna volgt samenvattend de rapportage over de voortgang in onze projecten en activiteiten in het afgelopen jaar.

UITGEVOERDE PROJECTEN EN ACTIVITEITEN IN 2015

BESTRIJDING VAN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

- **Scholenproject Doen en Meedoen**

Het project Doen en Meedoen over kinderen en armoede heeft als doel armoede en de gevolgen daarvan voor kinderen breed op de agenda te zetten. Door dit onderwerp op school bespreekbaar te maken, door vroegtijdige signalering in combinatie met praktische maatregelen wordt een bijdrage geleverd om uitsluiting van kinderen en jongeren te bestrijden en te voorkomen. De Vonk verzorgde in 2015 trainingen op Brede Scholen in 's-Hertogenbosch, voor vrijwilligers, intermediairs en beroepskrachten.

- **Arm-Rijk spel**

Het spel is geactualiseerd en in herdruk genomen. De nieuwe versie is op scholen in o.a. 's-Hertogenbosch en op basisscholen in Friesland gespeeld en blijkt nog steeds een prima middel om het gesprek over armoede op gang te brengen.

- **Expertisecentrum Kinderen en Armoede**

Vanuit De Vonk is er een workshop 'Speelruimte' verzorgd over armoede en kinderen tijdens de wijkklunch 'Rondkomen met weinig' in de wijk Loven te Tilburg. Ook werd vanuit De Vonk een bijdrage geleverd aan de NGO rapportage Kinderrechten, onderdeel armoede en kinderen in Nederland.

- **Kinderen en armoede nieuwsbrief**

In 2015 is de Nieuwsbrief Doen en Meedoen twee keer verschenen. Dit is jaargang 9 van een digitale nieuwsbrief waarin we aandacht vragen voor actualiteiten, initiatieven en tips rondom de participatie van kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld. De nieuwsbrief bereikte in 2015 bijna 300 personen, instellingen en scholen en nog steeds melden zich nieuwe lezers aan.

- **Zeeuws Pact**

Bij Splinter, het Zeeuws platform van cliëntenraden, is De Vonk nauw betrokken geweest bij het organiseren van een vervolg op de conferentie met de Kinderombudsman in november 2014. De gemeente Middelburg nam hierin het voortouw. In een werkconferentie in juni 2015 werden in Middelburg de eerste afspraken gemaakt over het Zeeuws Pact, waarin de gemeenten en andere betrokken partijen afspreken om te gaan samenwerken om armoede onder kinderen te bestrijden. De Vonk schreef dit Pact. In november werd een conferentie georganiseerd waarop gemeenten en andere betrokken partijen zich vastlegden op afspraken om de positie van kinderen in arme gezinnen te verbeteren.

- **KunstExpress**

Het project *KunstExpress* Tilburg, om kinderen en jongeren uit arme gezinnen in contact te brengen met allerlei vormen van kunst en cultuur om zo hun eigen talenten te laten ontdekken, hebben we in voorbereiding genomen. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met samenwerkingspartners en er zijn fondsen geworven. Er is een plan van aanpak en tijdsplanning gemaakt voor de start in 2016.

- **In de haarvaten van de samenleving**

Onder deze titel is in 2014 een langdurig onderzoek gestart onder gezinnen met kinderen en jongeren met weinig inkomen, om te achterhalen hoe de gezinnen het al dan niet redden en op welke manier de kinderen en jongeren hier de gevolgen van ondervinden. Het is een driejarig onderzoek waarbij 15 gezinnen uit 5 verschillende gemeenten gevolgd worden. In 2015 is naast een tussentijdse rapportage van de 1^e onderzoeksronde ook een kort onderzoeksverslag opgesteld. In februari werd een klankbordgroep ingesteld. De klankbordgroep gaf aanbevelingen voor de vragen van de 2^e interviewronde die in juli en augustus plaatsvond. Er is een theoretisch kader ontwikkeld waarin de bevindingen een plaats kunnen krijgen en waartegen veranderingen in de situatie van de gezinnen afgezet kunnen worden. Het onderzoek loopt nog door tot in 2016.

- **Betrokkenheid bij lokale platforms armoedebestrijding**

Door de deelname aan dergelijke platforms is De Vonk goed op de hoogte van de lokale ontwikkelingen en de gekozen aanpak van de armoedebestrijding. Deze aanpak kan de stichting op haar beurt weer delen en verspreiden. De platforms bieden tevens de mogelijkheid om de projecten en activiteiten van De Vonk breed onder de aandacht te brengen. Wij waren in 2015 betrokken bij de volgende stedelijke platforms:

Platform Sociale Zekerheid Tilburg

Het platform is een belangrijke bron van informatie over de effecten van het armoedebeleid van de gemeente op de doelgroepen van dit beleid. Het platform is breed samengesteld en een serieuze overlegpartner van de gemeente bij de totstandkoming en de evaluatie van het armoedebeleid van de stad. Aan de bijeenkomsten van het platform nemen steeds ongeveer 35 mensen deel, afkomstig uit 65 organisaties, waaronder ook de gemeente en politieke partijen. De Vonk roept het platform bijeen en zit voor. Het platform is 3 maal bijeen geweest. De gevolgen van de invoering van de

kostendelersnorm en het gemeentelijk armoedebeleid stonden op de agenda, naast de samenwerking in de armoedeketen.

TOF (Tilburgs OndersteuningsFonds)

Het Tilburgs Ondersteuningsfonds is een door de gemeente Tilburg in het leven geroepen noodfonds voor mensen die de dupe zijn geworden van de veranderingen in de sociale voorzieningen. Het fonds helpt en signaleert tevens waar structurele oplossingen nodig zijn. Het TOF is van een tijdelijke een structurele voorziening voor de stad geworden. Ook in 2015 vervulde De Vonk een adviserende rol in het TOF en zat zij de toetsingscommissie voor.

Uit de problemen die het TOF ziet rond tandzorg heeft De Vonk het initiatief genomen door de pilot Tandzorg op Maat (ToM) te starten. In deze pilot gaat onderzocht worden of er manieren zijn waardoor tandartsen in het opstellen van hun behandelingsplan beter kunnen aansluiten bij de leefwereld en financiële mogelijkheden van de patiënt. Er wordt naar fondsen hiervoor gezocht.

Armoedeplatform Helmond

Als uitkomst van het door De Vonk uitgevoerde activerend onderzoek armoedebestrijding in Helmond, is het Armoedeplatform Helmond opgericht. In het verlengde van het Helmonds Maatjesproject *Er zijn voor jou* is de projectuitvoerder ook in 2015 betrokken geweest bij het platform en heeft zij vanuit De Vonk zitting in de werkgroep Kinderen en Armoede van het platform.

Platform Regio Oss Tegen Armoede (PROTA)

PROTA heeft in 2015 een professionaliseringsslag gemaakt met het project "PROTA Nieuwe Stijl". De directeur van stichting De Vonk heeft hierin een adviserende rol gehad. Nadat doel, missie en visie opnieuw zijn geformuleerd en vastgesteld, is een begin gemaakt met de p.r. en het communicatieplan en is het vrijwilligersbeleid opnieuw vastgesteld. Er is een start gemaakt met de uitvoering van het nieuwe beleid.

Lunchbijeenkomsten PROTA

PROTA is in 2014 in Oss gestart met lunchbijeenkomsten voor ervaringsdeskundigen in armoede en mensen die 'bondgenoot' willen zijn. Aanvankelijk doel van de lunchbijeenkomsten was om mensen uit de doelgroep meer te betrekken bij de debatavond die elk jaar door PROTA georganiseerd wordt rond 17 oktober, de internationale dag tegen de armoede. Steeds meer wordt duidelijk dat de lunchbijeenkomsten, die bestaan uit een lunchdeel en een programmadeel, ook in 2015 van groot nut waren. Vanuit De Vonk wordt hieraan een bijdrage geleverd door te verkennen wat ervaringsdeskundigheid aan meerwaarde op kan leveren. In oktober werkte De Vonk mee aan een debatavond m.m.v. Albert Jan Kruijer over maatwerk in hulpverlening aan arme gezinnen. Het nut van de lunchbijeenkomsten heeft zich hier bewezen doordat ervaringsdeskundigen voor het eerst echt een inbreng hadden en gaven.

Netwerk tegen armoede 's-Hertogenbosch

De Vonk vervult een initiërende en activerende rol in het netwerk. Deelname aan de bijeenkomsten heeft geleid tot een verdere ontwikkeling van het pilotproject *Wijkgerichte aanpak kinderen en armoede* van de stichting Divers en de Brede School in het gebied Zuidoost/Graafsepoort. In het kader hiervan is een training verzorgd voor 15 vrijwilligers en intermediairs.

De Vonk was eveneens betrokken bij een bijeenkomst van de werkgroep *Voorzieningen* die als doel heeft in beeld te krijgen welke voorzieningen er beschikbaar zijn voor mensen met weinig inkomen.

Vanuit De Vonk werden de bijeenkomsten van het Netwerkcomité bijgewoond en werd deelgenomen aan een middag in Den Bosch over de gemeentelijke Schulddienstverlening.

Vanuit het Netwerkcomité is De Vonk vanaf juni afgevaardigd naar de Werkgroep Signalering, dit sluit goed aan bij de expertise vanuit De Vonk. De werkgroep Signalering is in 2015 gestart met een plan van aanpak om armoedesignalering via training van leden van onderwijsteams en zorgteams in de hele stad uit te zetten.

- **Armoede onder de loep (training voor professionals)**
 - ‘Armoede onder de loep’ is een training voor professionals om de signalen van armoede te leren herkennen, te interpreteren en hier vervolgens in de hulpverleningsrelatie adequaat mee om te gaan. Op basis van eigen onderzoek en contacten met hulpverleners en hulpvragers is de training tot stand gekomen en op verzoeken uit het veld wordt deze verzorgd. Om het aantal trainers te vergroten, is de zogenaamde train-de-trainer-methode benut en daarmee is het aantal trainers uitgebreid. Om de kwaliteit van de trainers op peil te houden zijn deze in 2015 gehercertificeerd.
 - De GGD Hart van Brabant organiseerde een studiemiddag, bedoeld ter versterking van het netwerk. Er was een lezing over nieuwe definities van gezondheid en de gevolgen daarvan. Vanuit De Vonk werd deelgenomen aan de workshop over ouderen en nieuwe kwetsbare groepen.
 - Op 27 mei heeft De Vonk een workshop Armoede onder de Loep verzorgd voor 11 professionals in Den Bosch. Dit in het kader van het pilotproject ‘Wijkgerichte aanpak kinderen en armoede’.
 - In de zomer hebben in Groningen 23 mensen de workshop gevolgd op uitnodiging van de gemeente. Daarvan zijn 19 tot trainer opgeleid om daar de armoedeproblematiek op de agenda van scholen, gemeente en welzijnsorganisaties te houden.
 - In november 2015 hebben nog eens 9 mensen uit verschillende plaatsen de workshop gevolgd, waarvan er enkelen in januari 2016 tot trainer zullen worden opgeleid.

MAATJESPROJECTEN

- **Maatjesproject ‘Er zijn voor jou’, Oss**

Het project ‘Er zijn voor jou’ beoogt gezinnen die minder zelfredzaam zijn en die te maken hebben met armoede en sociale uitsluiting, te ondersteunen door het inzetten van een maatje. Het project wordt onder beheer van PROTA uitgevoerd en heeft een eigen plaats verworven in het veld van hulp en zorg in de gemeente. In 2015 gaf De Vonk opnieuw 3 uur per week ondersteuning aan het Maatjesproject ‘Er zijn voor jou’ van het Platform Regio Oss Tegen Armoede (PROTA) in Oss. Het project werkt met 2 vrijwillige coördinatoren. De projectleider vanuit Stichting De Vonk, bewaakt de kwaliteit van het project en vormt de verbinding tussen stuurgroep en coördinatoren.

Het project is in 2015 geëvalueerd en besloten is enkele nieuwe accenten te leggen. In het maatjescontact zal meer nadruk gelegd worden op de uitbreiding van het netwerk van de deelnemer waardoor zijn of haar mogelijkheden vergroot worden. In november heeft de projectleider hiervoor een nieuwe opzet geschreven. Hierop is de training voor de nieuwe maatjes aangepast. De projectleider heeft ook meegewerkt aan de opzet van de z.g. PROTAcademie ten behoeve van de training van de 65 vrijwilligers van PROTA.

- **Project ‘SchuldHulpMaatje (SHM)’ Oss**

In 2015 was De Vonk nog voor 1 uur in de week betrokken bij het project SchuldHulpMaatje van PROTA. De inbreng van De Vonk was hier adviserend. Met name werd de expertise aangewend waar het armoedesignalering betrof. Tevens bestond de ondersteuning in het werven van vrijwilligers vanuit de R.K. parochies.

- **Maatjesproject ‘Er zijn voor jou’, Helmond**

In januari 2015 werd in het kader van implementatie van het project “Er zijn voor jou” Helmond door De Vonk de training Armoede onder de loep voor professionals verzorgd voor de Thuiszorgorganisatie SamenVerder te Helmond. Hieraan is door 15 verpleegkundigen en verzorgenden deelgenomen.

In februari werd door De Vonk deelgenomen aan een door de gemeente Helmond georganiseerde werkconferentie Armoedebestrijding. De uitkomsten van de conferentie zijn verwerkt in de notitie Armoedebelief die de gemeente Helmond voorjaar 2015 presenteerde.

Als gevolg van de afwachtende houding van instellingen/organisaties (i.v.m. de wetwijzigingen/invoering WMO op 1 januari 2015), heeft de werving van vrijwilligers voor "Er zijn voor jou" de eerste helft van 2015 stilgelegen. Gedurende de zomerperiode kwamen er wel vragen naar ondersteuning van vrijwilligers en is bij de betrokken fondsen verlenging van de projectperiode aangevraagd. Na goedkeuring hiervan is vervolgens in september/oktober de training "Er zijn voor jou" verzorgd voor 10 vrijwilligers verbonden aan diverse organisaties en instellingen in Helmond. Op 27 oktober werd een workshop Armoedesignalering verzorgd voor 11 medewerkers van SavantZorg. Het project is per 1 november 2015 afgesloten maar in overleg met diverse partijen in Helmond worden de mogelijkheden bekeken om continuering in de vorm van terugkombijeenkomsten voor deelnemers aan de trainingen en workshops te realiseren.

In het najaar is een vrijwilligersorganisatie in Eindhoven ondersteund bij het indienen van projectaanvragen. Zij zijn geïnteresseerd in deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers volgens de methodiek van het project "Er zijn voor jou" Helmond.

- **SchuldenVrijMaatje, Tilburg**

Het project beoogt mensen bij te staan die moeite hebben met het op orde houden van hun financiën, om daardoor uit de problemen te blijven na een traject van schuldhulpverlening of ter voorbereiding op een traject van de schuldhulp. In 2015 zijn er nieuwe koppelingen gemaakt en anderen afgerond.

Er hebben 4 uitwisselingsbijeenkomsten plaatsgevonden, waar de maatjes hun ervaringen gedeeld hebben en in de analyse die daar bij hoort hun eigen kennis en kunde weer vergroot.

In samenwerking met de gemeente en de Thuisadministratie is een gezamenlijke scholingsbijeenkomst voor vrijwilligers verzorgd om hen voor te bereiden om de veranderingen in de sociale zekerheidswetten.

PROJECTEN DIE VRIJWILLIGERS ONDERSTEUNEN

De rol van vrijwilligers in de samenleving wordt steeds belangrijker en er worden steeds hogere eisen gesteld aan hun bekwaamheden en inzet. Om hen hierin te ondersteunen, voerde De Vonk de navolgende projecten en activiteiten uit:

- A. De achterban in de voorhoede; ondersteuning pastores en diaconale vrijwilligers
- B. Hulp bij rouw en verlies
- C. Binnen Boord
- D. Mensen voor mensen

A. De achterban in de voorhoede

Door de samenvoeging van parochies tot grotere eenheden is het belangrijk dat de diaconie goed wordt ingebed en dat dit planmatig en procesmatig goed wordt aangepakt. De Vonk verzorgde op verzoek van parochies structurele of incidentele ondersteuning bij het opbouwen en versterken van de diaconie en deed dat in 2015 als volgt:

- **Parochie Peerke Donders, Tilburg**

De Vonk heeft gedurende het jaar voor 3 uur per week de parochie bijgestaan om na de fusie de diaconie draaiende te houden en te inspireren een nieuwe weg in te slaan. Daartoe zijn bijeenkomsten van werkgroepen ondersteund en heeft een studieavond plaatsgevonden.

- **Mariaparochie Etten-Leur**

De parochie heeft De Vonk opdracht gegeven tot het uitvoeren van een activerend onderzoek voor de diaconie. Een stuurgroep heeft het onderzoek begeleid. Het onderzoek is gepresenteerd in de klankbordgroep van de parochie en daar zijn contacten gelegd voor het werven van respondenten

voor het onderzoek. De parochie heeft vervolgens nog een aantal respondenten aangeleverd, zodat in juni de interviews afgenomen konden worden. In het najaar van 2015 zijn de onderzoeksresultaten verwerkt tot het rapport "De kracht van de parochie verbinden aan kwetsbare mensen", een activerend onderzoek naar nieuwe kansen voor diaconie. De Mariaparochie Etten-Leur gaat dit verder verspreiden.

- ***Werk in uitvoering***

In maart en oktober hebben twee bijeenkomsten *Werk in Uitvoering* plaatsgevonden in Son, voor pastores diaconie, diaconale werkers en vrijwilligers. Hieraan hebben per bijeenkomst ongeveer 20 mensen, voor een deel voor het eerst, aan deelgenomen.

- ***Kerkendag PKN Goes***

Op verzoek van de PKN heeft De Vonk voor de Kerkendag in Goes een workshop verzorgd over de kerk en de participatiesamenleving. Hieraan hebben 25 mensen deelgenomen. De workshop is goed ontvangen en heeft ook in de pers ruim aandacht gekregen.

- ***Bezoekwerk Bisdom Breda***

Op verzoek van het Bisdom Breda is gestart met een bezoekcursus van twee bijeenkomsten voor vrijwilligers via het Franciscuscentrum. Er was een dermate grote inschrijving (ruim 60) dat het aantal deelnemers over 4 cursussen verdeeld moest worden. Deels zullen die in 2016 worden verzorgd.

- ***Stimuleringsfonds Diaconie***

In 2015 werd slechts beperkt een beroep gedaan op het Stimuleringsfonds. Op dit fonds kan een beroep gedaan worden voor een bijdrage in de kosten van een diaconale activiteit. Drie aanvragen zijn binnengekomen en gehonoreerd. De fusieperikelen van de parochies spelen hierin een grote rol.

- ***De daad bij het woord Breda***

In 2015 is De Vonk betrokken gebleven bij het overleg over diaconale afstemming en samenwerking in de stad Breda. In november is dit overleg voortgezet onder de naam DOP, Diaconaal Overleg Pastores.

B. Project Hulp bij rouw en verlies

Het project heeft als doel vrijwilligers, die mensen die met verlies en rouw te maken hebben nabij zijn, in hun werk te ondersteunen. Op 2 juli is in Tilburg voor deze vrijwilligers een ontmoetingsbijeenkomst verzorgd. Na verzoeken uit het veld is in het najaar opnieuw de vierdaagse cursus Rouwbegeleiding aangeboden voor vrijwilligers die rouwenden en/of rouwgroepen willen begeleiden. Er waren helaas niet voldoende aanmeldingen om de rouwcursus in het najaar van 2015 doorgang te laten vinden. Het aanbod wordt begin 2016 opnieuw uitgezet.

De tweede ontmoetingsbijeenkomst voor vrijwilligers, die normaal in november/december plaats vindt, is, uitgesteld tot 19 januari 2016.

Het project is in zijn huidige vorm beëindigd per 31 december 2015. Bezien wordt hoe het aanbod naar en ondersteuning van deze vrijwilligers voortgezet kan worden.

C. Binnen Boord

De oecumenische inloophuizen in het bisdom Breda krijgen ondersteuning bij hun vrijwillige inzet voor kwetsbare mensen die bij hen terecht kunnen voor contact en activiteiten. In januari is het regionaal overleg georganiseerd voor de inloophuizen. Een werkgroep vanuit het overleg heeft een studiedag georganiseerd over hoe de inloophuizen zich kunnen profileren als kerkelijk initiatief dat een relevant maatschappelijk belang dient, in het kader van de WMO. De studiedag 'Er is geen weg naar samenleven, samenleven is de weg', vond plaats in juni 2015, o.l.v. theoloog Erik Borgmans. Er hebben 25 mensen aan deelgenomen. In het overleg van november was de relatie van de inloophuizen tot de vluchtelingenstroom onderwerp van gesprek. Dit gesprek wordt in 2016 voortgezet.

Het project Binnen Boord is weliswaar gestopt, maar vanuit De Vonk blijft geïnvesteerd worden in de ondersteuning van het regionaal overleg en de ontmoetingsdagen voor vrijwilligers.

D. Mensen voor Mensen

Voor de versterking van de kwaliteiten van (kerkelijke) vrijwilligers heeft De Vonk trainingen ontwikkeld en uitgezet. In 2015 werden de volgende trainingen en bijeenkomsten verzorgd:

- **Training ‘Herkennen van armoedesignalen’ voor vrijwilligers**

Het Armoedenetwerk Boxtel heeft De Vonk gevraagd twee bijeenkomsten rond armoede (signalering) te verzorgen. Deze bijeenkomsten zijn tot grote tevredenheid uitgevoerd op 28 mei voor 15 professionals, en op 10 juni voor 75 vrijwilligers.

Op 3 en 10 december werd voor vrijwilligers van de Wijkpleinen in Den Bosch een training Armoede onder de Loep verzorgd.

- **SchuldenVrijMaatje Tilburg**

In 2015 zijn geen nieuwe maatjes opgeleid bij gebrek aan vrijwilligers voor dit project. Er wordt ingezet op werving van vrijwilligers omdat er aan de vraagkant wel een groeiende behoefte aan maatjes is. De huidige maatjes hebben 4 scholingsbijeenkomsten gehad en er waren 12 intervisiebijeenkomsten.

MAATSCHAPPELIJKE DEBAT OVER ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

De Vonk heeft in het afgelopen jaar regelmatig deelgenomen aan het maatschappelijk debat over armoede en sociale uitsluiting in Nederland, als gastspreker of als lid van een forum of panel. Buiten de al eerder beschreven activiteiten op dit vlak zijn de volgende bijdragen nog het vermelden waard:

- **Sociale Alliantie**

De Vonk is een van de aangesloten partners van de Sociale Alliantie, het landelijk netwerk van armoedebestrijders. Wij zijn present op de jaarlijkse ledenraad en leveren een inhoudelijke bijdrage aan de agendasetting voor het overleg met de staatssecretaris, mevrouw Klijnsma.

- **Logia**

Logia laat zich inhoudelijk inspireren door het christelijk sociaal denken. Vanuit De Vonk wordt actief deelgenomen aan het netwerk van katholieke organisaties die elkaar treffen tijdens de Logia-bijeenkomsten in 's-Hertogenbosch. Er werd zowel deelgenomen aan de netwerkbijeenkomsten als de ronde tafelgesprekken.

- **‘t Eftal tegen Armoede**

In 2015 is in Tilburg ‘t Eftal tegen Armoede opgericht en vanuit De Vonk wordt hieraan deelgenomen. Het Eftal wordt gevormd door een groep mensen uit het bedrijfsleven, cultuur- en (vrijwilligers-) welzijnsorganisaties en zoekt manieren om de gevolgen van armoede te verlichten door ongevraagd onorthodoxe voorstellen te geven aan de stad en haar overheid.

- **KBO**

De Vonk heeft op verzoek deelgenomen aan het KBO-jaarcongres in het provinciehuis te Den Bosch. De KBO-afdelingen zijn op zoek naar nieuwe wegen om leden te werven/binden/deskundig te houden. De Vonk kan vanuit haar expertise hierbij ondersteunen.

ACQUISITIE EN ONTWIKKELING

De Vonk heeft een breed aanbod ontwikkeld voor vrijwilligers en professionals die zich in willen zetten voor een rechtvaardige samenleving. Om dit aanbod onder de aandacht te brengen is in 2015 ingezet op het vernieuwen van de website en het foldermateriaal middels het project “Een vonkende organisatie”.

Een Vonkende Organisatie

Het traject van “Een Vonkende Organisatie” dat in 2014 in gang gezet werd, is in 2015 voortgezet en afgerond. Onderdeel van het traject was het aanpassen van de website.

In de zomer van 2015 is de vernieuwde website online gegaan. Ook het foldermateriaal met het aanbod van De Vonk werd geactualiseerd.

In 2015 werd in het kader van “Een Vonkende Organisatie” door leden van de staf en het bestuur deelgenomen aan

- de personeelscommissie in verband met de benoeming van een nieuwe directeur en het aantrekken van een vrijwilliger/collega ter uitbreiding van de staf
- de jubileumcommissie in verband met de organisatie van het symposium ter ere van 40 jaar katholiek m.a.-werk door KCW/De Vonk op 19 november 2015

De begin 2015 aangetrokken jonge vrijwilliger heeft na enkele maanden elders een betaalde baan gevonden en haar vrijwilligerswerk stopgezet. De Vonk heeft daarna een nieuwe vrijwilliger gevonden aan wie na gebleken geschiktheid een arbeidscontract is aangeboden.

RELATIE MET DE BISDOMMEN

Stichting De Vonk hecht aan een goede relatie met de kerkelijke achterban. Zowel met de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda als met congregaties en katholieke instellingen bestaan goede contacten. Hoewel De Vonk als stichting autonoom is en financieel onafhankelijk, bestaat er een formele band met de beide bisdommen. Ook het werkgebied van onze stichting valt hiermee samen.

LANDELIJK NETWERK MA-INSTELLINGEN

De Vonk maakt deel uit van het landelijk netwerk van de zeven katholieke instellingen voor MA-werk. In dit netwerk vindt afstemming en samenwerking plaats met als oogmerk de werksoort te versterken, de professionaliteit van de medewerkers te vergroten en samen op te trekken bij fondswerving. Actioma, de koepelorganisatie van de katholieke instellingen voor maatschappelijk activeringswerk, organiseert daarnaast deskundigheidsbevordering voor de regionale MA-instellingen. De directeur van De Vonk is tevens ook directeur van Actioma, samen met dhr. van Dorp. In deze hoedanigheid wordt de deskundigheidsbevordering, de regionale en landelijke netwerkbijeenkomsten en de jaarlijkse consultantendag georganiseerd.

DIENSTVERLENING AAN DERDEN

- **Actioma**

Op verzoek van de stichting Actioma is bestuursondersteuning verzorgd, eveneens ten behoeve van de stichtingen die gelieerd zijn aan Actioma

- **Mr. G.J. Dekkersfonds**

In het afgelopen jaar heeft De Vonk ook de advisering en de administratieve ondersteuning van het mr. G.J. Dekkersfonds op zich genomen. Dit is een landelijk opererend fonds voor noodhulp.

ALGEMEEN BESTUUR

Nico Peterse, voorzitter
Cally Bruschinski, penningmeester
Til van der Sanden-Stoelinga, vice-voorzitter/secretaris, lid op voordracht van het bisdom Den Bosch
José Engbers-van den Hurk, lid
Nera Jerkovic, lid
Ad van Kuijk, lid
Peter Hoefnagels, lid op voordracht van het bisdom Breda.
Thijs Caspers, adviseur

MEDEWERKERS

Tine Ansems, directeur tot 31 december 2015
Christa de Wit, directeur vanaf 1 december 2015
Mirjam Mulder-Doggen, bureaumanager en projectuitvoering
Ria van Nistelrooij, onderzoeker en projectuitvoering
Marja Wittenbols, projectuitvoering
Marjolein Borgers, projectuitvoering vanaf 1 juli 2015
Karin van Leeuwen, secretariaat

SAMENWERKINGSPARTNERS

Actioma
Sociale Alliantie
Bisdom 's-Hertogenbosch
Bisdom Breda
Gemeente Tilburg
Platform Sociale Zekerheid Tilburg
Stedelijk Diaconaal Beraad Breda e.o.
St. Leergeld Nederland en lokale stichtingen Leergeld
Protestantse Kerken in Nederland (PKN)
Armoedeplatform Helmond
CLiP, stichting Cliëntenparticipatie
Platform Regio Oss tegen Armoede (PROTA)
Gemeente Oss

FINANCIERS

Commissie P.I.N.
diverse gemeenten
GDWH
SKaNfonds (vanaf 1-1-2016 Kansfonds)
Stichting Porticus
Vincentius Vereniging
Lokale fondsen
KLCMO

Voor meer informatie over publicaties, trainingen, columns: www.stichtingdevonk.nl